

Галина С. Лопушняк¹, Андрій С. Кіндій²

ЖИТЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ, ІНСТРУМЕНТІВ І БЮДЖЕТНОЇ СПРОМОЖНОСТІ

У статті здійснено порівняльний аналіз моделей житлового забезпечення ветеранів війни у США, Великій Британії, Хорватії та Україні. Актуальність зумовлена безпрецедентним зростанням ветеранського контингенту: кількість учасників бойових дій у Єдиному державному реєстрі ветеранів війни перевищила 1,3 млн осіб, а прогнозний периметр ветеранської політики охоплює 5–6 млн осіб разом із членами родин. Мета дослідження полягає у визначенні структурних характеристик і фінансових траєкторій зарубіжних моделей житлового забезпечення ветеранів, оцінці узгодженості інструментів та бюджетної спроможності української системи й обґрунтуванні напрямів її консолідації. Методологія ґрунтується на порівняльному аналізі політики у поєднанні з типологічним підходом; емпіричною базою слугують нормативні акти, звітність профільних міністерств, дані Єдиного державного реєстру ветеранів війни, статистика програми «Оселя та урядова звітність США, Великої Британії і Хорватії за 2023–2026 роки. Основні результати: розроблено типологію моделей житлового забезпечення ветеранів за способом надання блага та функцією держави у житловому циклі (розподільча, ваучерно-сервісна, координаційна моделі); встановлено, що українська система поєднує сім паралельних інструментів під адмініструванням трьох відомств без єдиної цільової моделі та зведеного обліку охоплення; виявлено ефект виключення цільової групи з масової іпотечної програми, за якого ветерани до червня 2026 року отримали лише 2% кредитів «Оселі»; кількісно оцінено розрив між темпом житлового забезпечення за основною компенсаційною програмою (1,6–2,6 тис. осіб на рік) і динамікою контингенту (близько 190 тис. нових учасників бойових дій щороку); сценарний розрахунок горизонту повного покриття зобов'язань перед цільовою групою становить від 24 до понад 70 років. Наукова новизна полягає у типологізації моделей житлового забезпечення ветеранів, першій кількісній оцінці розриву між пропускнуою здатністю житлових програм і зростанням ветеранського контингенту в Україні та введенні хорватського постконфліктного досвіду в український науковий обіг. Практичне значення визначається обґрунтуванням консолідації інструментів навколо єдиної цільової моделі з єдиним центром обліку зобов'язань, переведення фінансування компенсаційної програми у багаторічний формат та поєднання стимулювання платоспроможного попиту зі стимулами пропозиції житла через розвиток девелоперського компонента житлових програм.

Ключові слова: житлове забезпечення ветеранів, житлові програми, девелопмент, ветеранська політика, грошова компенсація, пільгове іпотечне кредитування, «Оселя, бюджетна спроможність.

Табл. 4. Рис. 3. Літ. 39.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-301-512-527

¹ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8576-6440>

² ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2907-8534>

JEL Classification: I38, H53, R21

¹ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman. Ukraine.

² Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman. Ukraine.

Halyna Lopushniak, Andrii Kindii

HOUSING PROVISION FOR WAR VETERANS IN UKRAINE AND WORLDWIDE: A COMPARATIVE ANALYSIS OF MODELS, INSTRUMENTS AND BUDGETARY CAPACITY

The article presents a comparative analysis of veteran housing provision models in the United States, the United Kingdom, Croatia, and Ukraine. The relevance stems from the unprecedented growth of the veteran population: the number of combatants in the Unified State Register of War Veterans has exceeded 1.3 million, while the projected perimeter of veteran policy covers 5–6 million people including family members. The research aims to identify the structural characteristics and fiscal trajectories of foreign veteran housing models, to assess the coherence of instruments and the budgetary capacity of the Ukrainian system, and to substantiate the directions of its consolidation. The methodology is based on comparative policy analysis combined with a typological approach; the empirical base comprises regulatory acts, ministerial reporting, data from the Unified State Register of War Veterans, statistics of the eOselia programme, and government reporting of the USA, the UK and Croatia for 2023–2026. Key findings include: a typology of veteran housing models based on the mode of benefit provision and the state's function in the housing cycle (distributive, voucher-service, and coordination models); the finding that the Ukrainian system combines seven parallel instruments administered by three ministries without a single target model or consolidated coverage records; the exclusion effect of the target group from the mass mortgage programme, whereby veterans had received only 2% of eOselia loans by June 2026; a quantified gap between the pace of housing provision under the main compensation programme (1.6–2.6 thousand recipients per year) and the population dynamics (about 190 thousand new combatants annually); and a scenario-based estimate of the full coverage horizon ranging from 24 to over 70 years. The scientific novelty lies in the typology of veteran housing models, the first quantitative assessment of the gap between programme throughput and veteran population growth in Ukraine, and the introduction of the Croatian post-conflict experience into Ukrainian scholarly discourse. The practical significance consists in substantiating the consolidation of instruments around a single target model with unified records of obligations, a multi-year format for financing the compensation programme, and the coupling of demand-side support with housing supply incentives through the development component of housing programmes.

Keywords: veteran housing provision, housing programmes, development, veteran policy, monetary compensation, subsidized mortgage lending, eOselia, budgetary capacity.

Peer-reviewed, approved and placed: 12.07.2026

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Повномасштабна війна змінила сам масштаб ветеранської політики в Україні. Якщо на початок 2022 року в Єдиному державному реєстрі ветеранів війни налічувалося близько 556,5 тис. осіб зі статусом учасника бойових дій, то восени 2025-го їх було вже понад 1,3 млн, а урядові оцінки окреслюють майбутній периметр політики у 5–6 млн осіб разом із членами родин — приблизно кожен сьомий житель країни (Міністерство у справах ветеранів України, 2026). Жодна інша функція соціальної держави не зростала такими темпами, і жодна не зіштовхнулася з таким випробуванням спроможності.

Житлове питання посідає в цьому периметрі особливе місце. Воно поєднує найвищу вартість одиничного зобов'язання серед усіх видів підтримки, найглибшу нормативну спадщину — від радянської моделі квартирної обліку до новітніх фінансових інструментів — і найбільшу

вразливість до стану самого ринку: внаслідок бойових дій пошкоджено чи зруйновано житло близько 3 млн домогосподарств, а регіональні диспропорції цін роблять однакові за розміром гарантії нерівноцінними за фактичним наповненням. Житло до того ж не є однією з багатьох послуг для ветерана: стабільне помешкання виступає передумовою зайнятості, збереження здоров'я і сімейної стійкості, тобто фундаментом усієї реінтеграції.

Держава відповіла на цей виклик нарощуванням ресурсу і множенням інструментів. Бюджет Міністерства у справах ветеранів на 2026 рік зріс на дві третини — до 17,9 млрд грн, і найбільшою його статтею стала саме грошова компенсація за житло (5,67 млрд грн); окремо на пільгове іпотечне кредитування за програмою «Оселя передбачено 15 млрд грн, залучено понад 251 млн євро зовнішнього фінансування (Міністерство у справах ветеранів України, 2026; Міністерство економіки України, 2026). Одночасно діють сім паралельних механізмів — квартирний облік, дві компенсаційні програми, пільгова іпотека, житлові ваучери, компенсація оренди, житлові сертифікати — адміністрованих трьома відомствами. Проте фактичний темп забезпечення за основною компенсаційною програмою становить 2–2,6 тис. осіб на рік, а частка ветеранів у масовій іпотечній програмі до середини 2026 року не перевищувала 2% (Міністерство економіки України, 2026). Розрив між масштабом зобов'язань, структурою інструментів і бюджетною спроможністю перетворюється на самостійну економічну проблему, ціну якої держава платитиме десятиліттями. Її діагностика потребує виходу за межі національного досвіду — до систем, які вже пройшли схожий шлях.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. У міжнародній літературі житлова підтримка ветеранів досліджується на перетині двох потужних напрямів — економіки бездомності та студій воєнного добробуту. Перший сформував власний аналітичний апарат: O'Flaherty (2019) систематизував економічну логіку бездомності як провалу ринку житла з найнижчого цінового сегмента, Evans, Phillips та Ruffini (2021) узагальнили доказову базу політик запобігання, а Corinth (2017) і Peng et al. (2020) оцінили ефекти постійного підтримуваного житла — інструмента, що поєднує субсидію із соціальним супроводом. Lucas (2017) показав неоднозначність зв'язку між обсягом федерального фінансування і динамікою бездомності, застерігаючи від ототожнення видатків із результатом. Вартісний вимір інструментів має власну доказову лінію: Rosenheck, Kaspro, Frisman та Liu-Mares (2003) у рандомізованому дослідженні оцінили витратну ефективність поєднання ваучера із супроводом, а Nelson et al. (2024) — тимчасової грошової допомоги ветеранам із житловою нестабільністю, найближчого аналога українських монетизованих виплат.

Ветеранський сегмент цієї літератури спирається переважно на американський досвід програми HUD-VASH, яка поєднує житловий ваучер з кейс-менеджментом. Evans, Kroeger, Palmer та Pohl (2019) на даних 2007–2017 років продемонстрували, що розгортання ваучерів статистично значуще скоротило бездомність серед ветеранів; Montgomery, Hill, Kane та Culhane (2013) підтвердили ефективність підходу Housing First у цій програмі, а Montgomery et al. (2016) виявили адміністративні бар'єри доступу до підтримуваного житла. Byrne, Montgomery та Fargo (2015) описали профілі

найуразливіших груп, Tsai та Byrne (2023) — чинники повернення в бездомність, що зміщує фокус з надання житла на його утримання. Поза США оцінки скромніші за масштабом: канадський експеримент Housing First для ветеранів (Bourque et al., 2015), вимірювання поширеності бездомності серед австралійських ветеранів (Wood et al., 2021), аналіз вразливих траєкторій переходу до цивільного життя у Великій Британії (Duel, Godier-McBard, MacLean, & Fossey, 2019).

Порівняльно-історичну рамку задає праця Crotty, Diamant та Edele (2020), яка показує ветеранські пільги як самостійний політико-економічний інститут, що розвивається за власною логікою мобілізації і майже ніколи не скорочується. Фіскальний масштаб цього інституту ілюструє Hausman (2016): одноразова виплата ветеранського бонусу 1936 року в США сягнула 2% ВВП і помітно вплинула на макроекономічне відновлення. Для України особливо промовистий постконфліктний досвід Хорватії: Dobroti (2008) задокументувала систему прав хорватських захисників з даними про кількість користувачів і видатки, звернувши увагу на переважання компенсаційних заходів над інтеграційними та на відсутність оцінювання програм; Dolenc (2017) інтерпретувала хорватський режим добробуту як «державу солдата», в якій ветеранські видатки набули політичної недоторканності.

В українській науковій періодиці тема розробляється переважно у площині публічного управління, права та історії: генеалогію радянської моделі підтримки ветеранів, з якої успадковано механізм квартирної обліку, простежив Ostrovyk (2020) на архівних матеріалах соціального забезпечення ветеранів афганської війни в УРСР 1980-х років. Шевченко (2024) узагальнив міжнародні інноваційні практики соціального захисту ветеранів, у яких житлове влаштування постає одним із компонентів цифровізованого пакета послуг, а в його дисертаційному дослідженні (Шевченко, 2025) житлове забезпечення розглянуто серед механізмів публічного управління із фіксацією суттєвих труднощів доступу ветеранів до житлових програм. Пільгова іпотека вже стала предметом фахового економічного аналізу: Федішин та Безкровна (2025) показали «Оселю головним драйвером відновлення іпотечного ринку 2023–2025 років, Косова та Куцев (2025) розглянули її разом з «Відновленням у системі управління ризиками іпотечного кредитування та кредитування пільгових категорій. Проте в обох випадках ветеранська когорта не виокремлюється як об'єкт аналізу, а вимірювання охоплення, видатків на одержувача, узгодженості інструментів і бюджетної достатності житлових програм саме для ветеранів у фахових публікаціях фактично відсутні: кваліфікаційні та оглядові роботи останніх років спираються здебільшого на нормативні акти й медійні повідомлення, що само собою засвідчує брак емпіричної літератури з питання.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Наявна література залишає щонайменше чотири прогалини, суттєві для української політики. Відсутня типологія моделей житлового забезпечення ветеранів, придатна для позиціонування перехідних систем, у яких натуральні й монетизовані інструменти співіснують. Немає кількісної оцінки розриву між темпом житлового забезпечення українських ветеранів і динамікою контингенту, як і

розрахунку горизонту виконання накопичених зобов'язань. Не описаний ефект фактичного виключення цільової групи з масових житлових програм, коли інструмент формально доступний, але його параметри зміщують вигоди на інші категорії. Нарешті, хорватський досвід — найближчий до українського за вихідними умовами і єдиний з документованою двадцятирічною фіскальною траєкторією — в українському науковому обігу практично не представлений.

Формулювання цілей дослідження (мета статті) на основі порівняльного аналізу моделей житлового забезпечення ветеранів у США, Великій Британії та Хорватії визначити структурні характеристики й фіскальні траєкторії цих систем, оцінити узгодженість інструментів та бюджетну спроможність української системи і обґрунтувати напрями її консолідації в умовах зростання ветеранського контингенту.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Типологія моделей житлового забезпечення ветеранів. Зіставлення національних систем стає продуктивним лише тоді, коли за розмаїттям програм проступають структурні альтернативи. Ми виокремлюємо їх за двома критеріями: способом надання блага — натуральним (житло як об'єкт) чи монетизованим (житло як купівельна спроможність), — і функцією, яку держава перебирає на себе у житловому циклі: постачальника, платника чи координатора. Перетин цих критеріїв дає три ідеальні типи, кожен з яких має зрілу національну реалізацію з документованою траєкторією (табл. 1).

Розподільча модель успадковує логіку воєнної мобілізації: держава, що покликала громадянина до зброї, повертає борг у натуральній формі. Хорватська програма організованого житлового забезпечення захисників поєднала державне будівництво, викуп готових квартир і передання адаптованих будинків особам зі стовідсотковою інвалідністю, поклавши на місцеве самоврядування обов'язок надавати землю з інфраструктурою (Ministarstvo prostornoga ureenja, graditeljstva i drhавne imovine [MPGI], б. д.). Сила цієї моделі — політична зрозумілість і гарантований результат для тих, хто його дочекався; слабкість — у самому дієслові «дочекатися». Заяви розглядалися роками, видатки зростали впродовж десятиліть після завершення бойових дій, а Європейська комісія неодноразово вказувала на слабе таргетування ветеранських пільг. Dobroti (2008) ще на ранньому етапі застерігала, що компенсаційний ухил витісняє інтеграційні програми, а оцінювання результатів фактично відсутнє — застереження, яке подальша траєкторія лише підтвердила.

Ваучерно-сервісна модель виходить з протилежного припущення: ринок житла існує, і завдання держави — зробити ветерана платоспроможним орендарем, підстрахувавши його соціальним супроводом. Ефективність HUD-VASH підтверджена квазіекспериментально: розгортання ваучерів пояснює значущу частину двократного скорочення ветеранської бездомності у США (Evans et al., 2019). Показовим є і головне обмеження моделі: воно лежить не у фінансуванні, а в інституційній спроможності. За оцінкою U.S. GAO (2026), плінність кейс-менеджерів сягає 20–26% на рік, через що медичні центри скорочують послуги і затримують прийом нових учасників, — гроші без людей, які їх адмініструють, не конвертуються в результат.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика моделей житлового забезпечення ветеранів, складено авторами за (Dobrotic, 2008; Dolenec, 2017; Evans et al., 2019; U.S. GAO, 2026; GOV.UK, 2025; Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine RH)

Ознака	Розподільча	Ваучерно-сервісна	Координаційна
Країна-прототип	Хорватія (з 1997 р.)	США (HUD-VASH, з 2008 р.)	Велика Британія (Op FORTITUDE, з 2023 р.)
Функція держави	Постачальник житла	Платник із супроводом	Координатор ресурсів
Спосіб надання	Натуральний: будівництво, викуп, передання квартир	Монетизований: орендний ваучер (внесок ветерана $\approx$ 30% доходу) + кейс-менеджмент	Сервісний: єдиний маршрут до підтримуваного житла партнерської мережі
Масштаб	6 161 квартира на 317 локаціях за 1997–2012 рр.; 184 адаптовані будинки	понад 95 тис. ветеранів у житлі (2026 р.); $\approx$ 250 тис. забезпечено з 2008 р. (U.S. Department of Veterans Affairs [VA], 2026)	понад 1 000 ветеранів забезпечено; 900+ житлових одиниць у мережі
Річні видатки	зростали впродовж десятиліть після війни	стабільна багаторічна авторизація	8,55 млн ф. ст. стартово; +12 млн на 2026–2029 рр.
Документовані обмеження	черги та нерозглянуті заяви; слабе таргетування; політична незворотність видатків	кадрова вразливість: плинність кейс-менеджерів 20–26% на рік; повернення в бездомність	вузька цільова група (бездомність); залежність від короткострокових бюджетних циклів

Координаційна модель — наймолодша і найдешевша. Британська Op FORTITUDE не будує і не купує: вона з'єднує ветерана, що опинився без даху або під його загрозою, з уже наявними ресурсами партнерської мережі підтримуваного житла, додаючи супровід у сферах здоров'я, освіти й зайнятості. За два роки програма забезпечила житлом понад тисячу ветеранів і була продовжена до 2029 року в межах стратегії VALOUR (GOV.UK, 2025). Її межі очевидні: це інструмент проти бездомності, а не механізм масового житлового забезпечення, і його стійкість залежить від чергового бюджетного рішення.

Жодна з моделей не є універсальним рецептом: розподільча виграє у гарантованості й програє у темпі та фінансовій керованості, ваучерно-сервісна — навпаки, але потребує глибокого орендного ринку і розвиненого апарату

супроводу, координаційна ефективна лише як надбудова над уже наявним ресурсом. Для системи, що формується під час війни, практичне питання полягає не у виборі «правильного» типу, а в узгодженості інструментів між собою — і саме тут українська практика демонструє найбільшу вразливість (рис. 1).

Рис. 1. Типологія моделей житлового забезпечення ветеранів і позиція української системи, складено авторами

Українська система: сім інструментів без цільової моделі. Чинний інструментарій житлової підтримки ветеранів склався нашаруванням: до успадкованого квартирної обліку додавалися компенсаційні програми 2016–2018 років, масова пільгова іпотека 2022-го, ваучерні та орендні механізми 2024–2026 років. Кожен інструмент має власну нормативну базу, цільову групу й розпорядника; разом вони покривають усі три типи з нашої типології, але не утворюють жодного з них (табл. 2).

Класифікація виявляє три структурні риси системи. Перша — гібридність без синтезу: розподільчий контур квартирної обліку існує паралельно з шістьма монетизованими інструментами, причому черга не конвертується автоматично у право на компенсацію, а отримання компенсації не завжди знімає особу з черги; координаційний контур лише зароджується в інституті фахівців із супроводу ветеранів. Друга — відомча розпорошеність: інструменти адмініструють Міністерство у справах ветеранів, Міністерство економіки через Укрфінжитло і Міністерство розвитку громад та територій, кожне з власною звітністю, через що зведеної картини охоплення не має жодне з них. Третя — пересічні цільові групи з різними правилами: той самий ветеран-ВПО

з інвалідністю може підпадати під чотири інструменти з чотирма різними формулами розрахунку.

Таблиця 2. Інструменти житлового забезпечення ветеранів війни в Україні (станом на середину 2026 р.), складено авторами за нормативними актами КМУ та звітністю Міністерства у справах ветеранів України

Інструмент	Тип за типологією	Основна цільова група	Ключові параметри
Квартирний облік з першочерговим/ позачерговим правом	розподільчий	УБД; особи з інвалідністю внаслідок війни; сім'ї загиблих	натуральне надання за чергою; для УБД з пораненнями — гарантія 2 роки
Грошова компенсація (постанова № 719)	монетизований	УБД з інвалідністю I–II групи; сім'ї загиблих	5,67 млрд грн на 2026 р.; понад 2,1 тис. одержувачів
Грошова компенсація (постанова № 280)	монетизований	ВПО з інвалідністю III групи внаслідок війни	за формулою від складу сім'ї та опосередкованої вартості м ²
Пільгова іпотека «Оселя»	монетизований	ветерани та сім'ї загиблих — 3% (з 06.2026); військовослужбовці — 3%	15 млрд грн на 2026 р.; частка ветеранів до зміни ставки — 2% кредитів
Житлові ваучери для ветеранів-ВПО	монетизований	УБД та особи з інвалідністю з числа ВПО з ТОТ	до 2 млн грн; комбінується з «Оселею»
Компенсація оренди (постанова № 252 від 07.03.2025)	монетизований	ветерани, які втратили житло; звільнені з полону	1–2 прожиткові мінімуми на місяць залежно від міста
Сертифікати «Відновлення» (у частині ветеранів)	монетизований	особи, чиє житло зруйновано	з 09.2025 — як перший внесок за «Оселею»

Найвиразніша вада дизайну — ефект виключення цільової групи з наймасштабнішого інструмента. До червня 2026 року ветерани отримали лише 2% кредитів «Оселі», тоді як чинні військовослужбовці та працівники сектору безпеки — близько половини портфеля (Міністерство економіки України, 2026). Причина не у формальній недоступності, а в параметрах: ставка 7% проти 3% для військовослужбовців, вимога першого внеску від 20% і верифікованих доходів систематично відсікали демобілізованих, чиї доходи після звільнення зі служби падають. Зниження ставки для ветеранів до 3% у червні 2026 року цю асиметрію усунуло, але воно ж підтвердило діагноз: інструмент чотири роки працював повз групу, чиїм ім'ям значною мірою обґрунтовувався. Додаткове обмеження лежить поза бюджетом — у структурі

пропозиції: параметрам програми на вторинному ринку Києва відповідає близько 1% квартир (ЛУН, 2026), тож розширення попиту без стимулювання пропозиції ризикує конвертуватися в цінову премію, а не в житло.

Звідси зростає значення девелоперського контуру житлових програм. Монетизовані інструменти формують платоспроможний попит, але не гарантують появи житла, на яке його можна спрямувати; зв'язування попиту з пропозицією відбувається через акредитацію девелоперських проєктів під параметри програм — первинний ринок «Оселі працює саме через акредитовані Укрфінжитлом об'єкти (Міністерство економіки України, 2026), — через інвестування коштів житлових ваучерів у будівництво на етапі незавершеності (Міністерство у справах ветеранів України, 2026) та через муніципальні програми співфінансування з переданням забудовникам земельних ділянок з інфраструктурою. Зарубіжні моделі розв'язують цю задачу по-різному: у розподільчій девелопером фактично виступає сама держава — хорватська програма організованого будівництва є прикладом державного девелопменту із зобов'язаннями місцевого самоврядування щодо землі; ваучерно-сервісна спирається на глибокий приватний орендний ринок і окремого девелоперського компонента не потребує; координаційна використовує житловий фонд партнерських організацій. Для України, де параметри програм і структура наявного фонду помітно розходяться, девелоперський компонент є не доповненням, а умовою конвертації бюджетних видатків у фактичне житло.

Бюджетна спроможність: ресурс проти зобов'язань. Наскільки описана архітектура забезпечена ресурсом, найкраще показує динаміка головної компенсаційної програми — субвенції за постановою № 719, яка є водночас найбільшою статтею бюджету Мінветеранів і єдиним інструментом з чотирирічним рядом спостережень (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка грошової компенсації за житло для ветеранів з інвалідністю та сімей загиблих, 2023–2026 рр., складено авторами за даними Кабінету Міністрів України та Міністерства у справах ветеранів України

Рік	Субвенція, млрд грн	Одержувачів, тис. осіб	Компенсація на особу, млн грн	Контекст
2023	5,9	≈ 2,6	≈ 2,27	розподіл за трьома бюджетними програмами
2024	5,7	≈ 2,5	≈ 2,28	стабілізація обсягів
2025	3,97	≈ 1,6	≈ 2,48	скорочення на 30%; нова редакція порядку
2026	5,67	≈ 2,1 (план)	≈ 2,70	відновлення обсягів; найбільша стаття бюджету відомства

Чотирирічний ряд виявляє три вразливості (рис. 2). Перша — волатильність: у 2025 році фінансування впало майже на третину саме тоді,

коли контингент потенційних одержувачів зростає найшвидше, і це коливання не було наслідком вичерпання потреби. Друга — інфляція зобов'язання: середня компенсація зросла з 2,27 до 2,70 млн грн, тобто на 19% за три роки, слідом за опосередкованою вартістю квадратного метра; за незмінного номінального бюджету це механічно скорочує кількість забезпечених. Третя — сам темп: 1,6–2,6 тис. осіб на рік. Для зіставлення: реєстр учасників бойових дій за 2022–2025 роки зростає у середньому майже на 190 тис. осіб щороку (Міністерство у справах ветеранів України, 2026) — на кожного забезпеченого житлом ветерана припадало близько вісімдесяти нових носіїв статусу. Не всі вони належать до цільової групи компенсації, але пропорція унаочнює масштабний розрив між динамікою зобов'язань і пропускну здатністю інструмента.

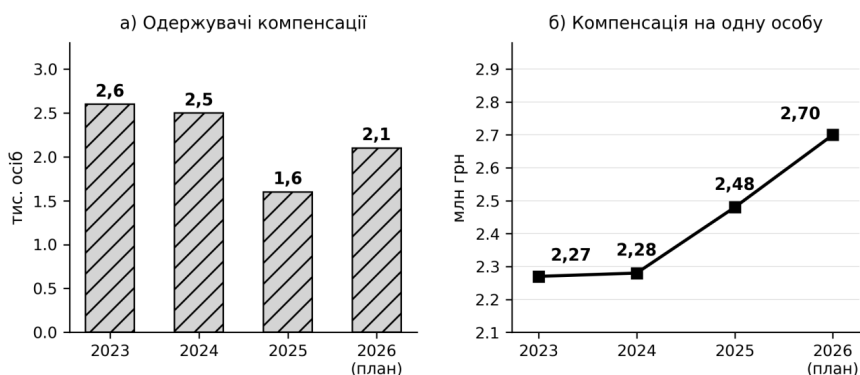

Рис. 2. Одержувачі грошової компенсації за житло та середній розмір компенсації, 2023–2026 рр., складено авторами за (Кабінет Міністрів України, 2024; Міністерство у справах ветеранів України, 2026)

Горизонт виконання зобов'язань піддається сценарній оцінці. Якщо позначити чисельність цільової групи N , середню компенсацію C та річний бюджет програми B , то тривалість повного покриття становить $T = N \times C / B$. За параметрів 2026 року ($C = 2,7$ млн грн; $B = 5,67$ млрд грн) програма спроможна забезпечувати близько 2,1 тис. осіб на рік. За консервативного сценарію, у якому право на компенсацію матимуть 50 тис. осіб з інвалідністю внаслідок війни I–II груп та членів сімей загиблих, повне покриття потребує близько 24 років; за середнього сценарію у 100 тис. осіб — 48 років; за широкого, зіставного з демобілізаційними прогнозами, — понад 70 (рис. 3). Навіть найм'якший сценарій виходить за межі активного життя значної частини одержувачів, а отже, за чинного темпу гарантія фактично трансформується у чергу поколінь — траєкторія, яку хорватський досвід демонструє в уже реалізованому вигляді: там видатки на ветеранські програми зростали впродовж двох десятиліть після завершення війни, супроводжуючись нерозглянутими роками заявами.

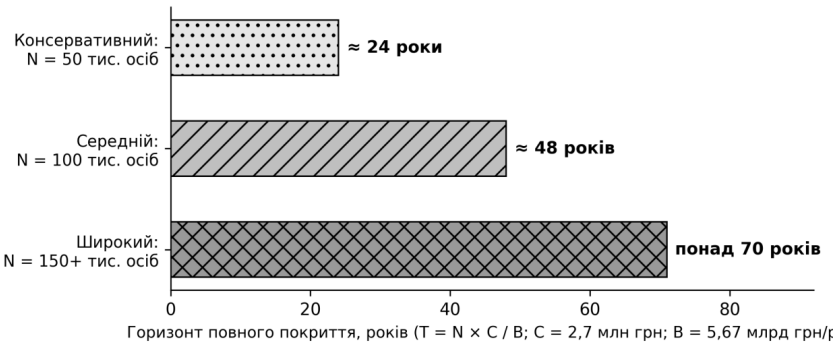

Рис. 3. Сценарний горизонт повного покриття житлових зобов’язань перед цільовою групою за чинного бюджету програми, розраховано авторами

Порівняння з зарубіжними системами за виокремленими у методології вимірами зводить діагноз докупі (табл. 4).

Таблиця 4. Українська система житлового забезпечення ветеранів у дзеркалі трьох моделей, складено авторами

Вимір	Стан в Україні (2026 р.)	Урок моделі-прототипу
Інституційна архітектура	сім інструментів, три відомства, відсутність єдиної цільової моделі та зведеного обліку охоплення	усі три моделі підпорядковують інструменти одній логіці — розподільчій, ваучерній або координаційній
Спосіб надання	домінування монетизованих інструментів за збереження розподільчого контуру черги	монетизація працює лише разом із супроводом (США) і глибоким орендним ринком
Охоплення	2,1 тис. одержувачів компенсації на рік; 2% кредитів €Оселі до 06.2026	HUD-VASH: 95 тис. ветеранів одночасно в житлі за єдиним інструментом
Фіскальна траєкторія	волатильність (-30% у 2025 р.); зростання компенсації на особу на 19% за три роки	Хорватія: видатки, що зростають десятиліттями; політична незворотність (Dolenec, 2017)
Достатність темпу	горизонт повного покриття 24–70 років залежно від сценарію	розподільча модель без темпу перетворює гарантію на чергу поколінь
Інституційна спроможність	інститут фахівців супроводу лише формується	GAO (2026): кадри супроводу — вузьке місце навіть зрілої системи

Висновки та перспективи подальших досліджень. Житлове забезпечення ветеранів у світовій практиці реалізується через три моделі — розподільчу, ваучерно-сервісну та координаційну, які розрізняються способом надання блага і функцією держави у житловому циклі. Кожна має документовану ціну:

розподільча платить темпом і фіскальною некерованістю, ваучерно-сервісна вимоглива до орендного ринку і апарату супроводу, координаційна обмежена вузькою цільовою групою. Українська система станом на 2026 рік поєднає елементи всіх трьох, не відтворюючи жодної: сім інструментів під трьома відомствами утворюють гібрид без цільової моделі, у якому черга не конвертується в компенсацію, а масова іпотечна програма чотири роки фактично оминала ветеранів, яким адресувалася.

Кількісний діагноз зводиться до розриву трьох швидкостей. Контингент носіїв статусу зростав у середньому на 190 тис. осіб на рік, вартість одиничного зобов'язання — на 19% за три роки, а пропускна здатність головної компенсаційної програми лишалася в межах 1,6–2,6 тис. осіб на рік і до того ж виявилася волатильною. Сценарний розрахунок дає горизонт повного покриття від 24 до понад 70 років — це не прогноз, а вимірювання ціни збереження чинного дизайну. Хорватський прецедент показує, що така траєкторія не самокоригується: ветеранські видатки набувають політичної незворотності і зростають десятиліттями, не розв'язуючи проблеми черги.

Звідси напрями консолідації. Інструменти житлової підтримки потребують єдиної цільової моделі з одним центром обліку зобов'язань і охоплення — незалежно від того, який тип буде обрано за основу; чинна конфігурація, за якої зведеної картини не має жодне відомство, унеможлиблює навіть коректну оцінку потреби. Фінансування компенсаційної програми має бути переведене у багаторічний формат з індексацією не лише вартості метра, а й планової кількості одержувачів. Розширення платоспроможного попиту через «Оселю і ваучери потребує дзеркальних стимулів пропозиції — акредитації девелоперських проєктів під параметри програм, гарантій викупу збудованого житла та участі громад земельними ділянками й інфраструктурою за хорватським зразком, — інакше воно капіталізується у цінах. Розбудова інституту фахівців супроводу заслуговує на статус окремої інвестиції: американський досвід показує, що саме кадрова спроможність, а не обсяг асигнувань, визначає, чи конвертується бюджет у житло.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з регіональним виміром забезпечення на мікроданих Єдиного державного реєстру ветеранів війни, оцінкою ефектів зниження ставки «Оселі 2026 року для ветеранської когорти квазіекспериментальними методами та вимірюванням впливу житлової стабільності на зайнятість і доходи ветеранів — зв'язку, який міжнародна література фіксує, а український масив даних невдовзі дозволить перевірити.

1. Bourque, J., VanTil, L., Gibbons, C., LeBlanc, S. R., Landry, L.-A., Leblanc, J., Sareen, J., Darte, K., Kopp, B., & More, F. (2015). Impact of a Housing First intervention on homeless veterans with mental illness: A Canadian multisite randomized controlled trial. *Journal of Military, Veteran and Family Health*, 1(2), 52–60. <https://doi.org/10.3138/jmvfh.2985>

2. Byrne, T., Montgomery, A. E., & Fargo, J. D. (2016). Unsheltered homelessness among veterans: Correlates and profiles. *Community Mental Health Journal*, 52(2), 148–157. <https://doi.org/10.1007/s10597-015-9922-0>

3. Corinth, K. (2017). The impact of permanent supportive housing on homeless populations. *Journal of Housing Economics*, 35, 69–84. <https://doi.org/10.1016/j.jhe.2017.01.006>

4. Crotty, M., Diamant, N. J., & Edele, M. (2020). *The politics of veteran benefits in the twentieth century: A comparative history*. Cornell University Press.

5. Dobrotic, I. (2008). Sustav skrbi za branitelje iz Domovinskog rata. *Revija za socijalnu politiku*, 15(1), 57–83. <https://doi.org/10.3935/rsp.v15i1.712>
6. Dolenec, D. (2017). A soldier's state? Veterans and the welfare regime in Croatia. *Anali Hrvatskog politoloskog društva*, 14(1), 55–77. <https://doi.org/10.20901/an.14.03>
7. Duel, J., Godier-McBard, L., MacLean, M. B., & Fossey, M. (2019). Challenging missions: Vulnerable veterans leaving the armed forces and promising avenues to support them. In *Military veteran reintegration* (pp. 95–134). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815312-3.00006-1>
8. Evans, W. N., Kroeger, S., Palmer, C., & Pohl, E. (2019). Housing and Urban Development—Veterans Affairs Supportive Housing vouchers and veterans' homelessness, 2007–2017. *American Journal of Public Health*, 109(10), 1440–1445. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2019.305231>
9. Evans, W. N., Phillips, D. C., & Ruffini, K. (2021). Policies to reduce and prevent homelessness: What we know and gaps in the research. *Journal of Policy Analysis and Management*, 40(3), 914–963. <https://doi.org/10.1002/pam.22283>
10. GOV.UK. (2025). Support for veterans: Op FORTITUDE and the VALOUR strategy. <https://www.gov.uk>
11. Hausman, J. K. (2016). Fiscal policy and economic recovery: The case of the 1936 veterans' bonus. *American Economic Review*, 106(4), 1100–1143. <https://doi.org/10.1257/aer.20130957>
12. Lucas, D. S. (2017). The impact of federal homelessness funding on homelessness. *Southern Economic Journal*, 84(2), 548–576. <https://doi.org/10.1002/soej.12231>
13. Ministarstvo prostornoga ure enja, graditeljstva i državne imovine Republike Hrvatske. (б. д.). Stambeno zbrinjavanje. <https://mpgi.gov.hr>
14. Montgomery, A. E., Hill, L. L., Kane, V., & Culhane, D. P. (2013). Housing chronically homeless veterans: Evaluating the efficacy of a Housing First approach to HUD-VASH. *Journal of Community Psychology*, 41(4), 505–514. <https://doi.org/10.1002/jcop.21554>
15. Montgomery, A. E., Cusack, M., Blonigen, D. M., Gabrielian, S., Marsh, L., & Fargo, J. D. (2016). Factors associated with veterans' access to permanent supportive housing. *Psychiatric Services*, 67(8), 870–877. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201500248>
16. Nelson, R. E., Chapman, A., Byrne, T., Chaikunapruk, N., Suo, Y., Effiong, A., Pettey, W., Gelberg, L., Kertesz, S. G., & Tsai, J. (2024). Cost-effectiveness of temporary financial assistance for veterans experiencing housing instability. *JAMA Network Open*, 7(11), e2443396. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2024.43396>
17. O'Flaherty, B. (2019). Homelessness research: A guide for economists (and friends). *Journal of Housing Economics*, 44, 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.jhe.2019.01.003>
18. Ostrovsky, D. (2020). Social welfare for Afghan war veterans and families of fallen servicemen in Ukraine in the 1980s. *Eminak*, 3(31). [https://doi.org/10.33782/eminak2020.3\(31\).445](https://doi.org/10.33782/eminak2020.3(31).445)
19. Peng, Y., Hahn, R. A., Finnie, R. K. C., Cobb, J., Williams, S. P., Fielding, J. E., Johnson, R. L., Montgomery, A. E., Schwartz, A. F., Muntaner, C., Garrison, V. H., Jean-Francois, B., Truman, B. I., & Fullilove, M. T. (2020). Permanent supportive housing with Housing First to reduce homelessness and promote health among homeless populations with disability: A community guide systematic review. *Journal of Public Health Management and Practice*, 26(5), 404–411. <https://doi.org/10.1097/PHH.0000000000001219>
20. Rosenheck, R., Kaspro, W., Frisman, L., & Liu-Mares, W. (2003). Cost-effectiveness of supported housing for homeless persons with mental illness. *Archives of General Psychiatry*, 60(9), 940–951. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.60.9.940>
21. Tsai, J., & Byrne, T. (2024). Rates and predictors of returns to homelessness among veterans, 2018–2022. *American Journal of Preventive Medicine*, 66(6), 999–1006. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2023.11.013>
22. U.S. Department of Veterans Affairs. (2026). HUD-VASH program. <https://www.va.gov/homeless/hud-vash.asp>
23. U.S. Government Accountability Office. (2026). Veteran homelessness programs (GAO-26-107517). <https://www.gao.gov/products/gao-26-107517>
24. Wood, L., Flatau, P., Seivwright, A., & Wood, N. (2021). Out of the trenches; prevalence of Australian veterans among the homeless population and the implications for public health. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 45(6), 633–636. <https://doi.org/10.1111/1753-6405.13175>
25. Кабінет Міністрів України. (2016). Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей (Постанова № 719 від 19.10.2016). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-2016-п>

26. Кабінет Міністрів України. (2018a). Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей (Постанова № 214 від 28.03.2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2018-п>
27. Кабінет Міністрів України. (2018b). Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України (Постанова № 280 від 18.04.2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2018-п>
28. Кабінет Міністрів України. (2022). Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством «Українська фінансова житлова компанія» доступного іпотечного кредитування громадян України (Постанова № 856 від 02.08.2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-п>
29. Кабінет Міністрів України. (2023). Про затвердження Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна (Постанова № 600 від 30.05.2023). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-п>
30. Кабінет Міністрів України. (2024). Урядовий портал: підсумки виплати грошової компенсації ветеранам з інвалідністю та сім'ям загиблих. <https://www.kmu.gov.ua>
31. Кабінет Міністрів України. (2025a). Деякі питання виплати грошової компенсації особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, за найм (оренду) ними житлових приміщень (Постанова № 252 від 07.03.2025). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2025-п>
32. Кабінет Міністрів України. (2025b). Деякі питання надання державної допомоги за кредитом, забезпеченим предметом іпотеки, наданим внутрішньо переміщеним особам та особам, які проживають на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії (Постанова № 998 від 13.08.2025). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998-2025-п>
33. Косова, Т. Д., & Куцев, О. О. (2025). Механізми управління ризиками іпотечного кредитування клієнтів банків – фізичних осіб в умовах нестабільності. Бізнес Інформ, (9), 317–331. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-317-331>
34. ЛУН. (2026). Аналітика ринку житлової нерухомості. <https://lun.ua>
35. Міністерство економіки України. (2026). Статистика програми пільгового іпотечного кредитування «ЄОселя». <https://me.gov.ua>
36. Міністерство у справах ветеранів України. (2026). Офіційний вебпортал: житлове забезпечення та Єдиний державний реєстр ветеранів війни. <https://mva.gov.ua>
37. Федішин, М. П., & Безкровна, А. В. (2025). Сучасний стан іпотечного кредитування в Україні. Причорноморські економічні студії, (96). <https://doi.org/10.32782/bses.96-28>
38. Шевченко, Р. П. (2024). Інноваційні підходи до організації соціального захисту ветеранів війни: міжнародний досвід. Інвестиції: практика та досвід, (3), 184–188. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.184>
39. Шевченко, Р. П. (2025). Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей [Дис. д-ра філософії, Державний університет «Київський авіаційний інститут»]. Київ.

-
1. Bourque, J., VanTil, L., Gibbons, C., LeBlanc, S. R., Landry, L.-A., Leblanc, J., Sareen, J., Darte, K., Kopp, B., & More, F. (2015). Impact of a Housing First intervention on homeless veterans with mental illness: A Canadian multisite randomized controlled trial. *Journal of Military, Veteran and Family Health*, 1(2), 52–60. <https://doi.org/10.3138/jmvfh.2985>
2. Byrne, T., Montgomery, A. E., & Fargo, J. D. (2016). Unsheltered homelessness among veterans: Correlates and profiles. *Community Mental Health Journal*, 52(2), 148–157. <https://doi.org/10.1007/s10597-015-9922-0>
3. Corinth, K. (2017). The impact of permanent supportive housing on homeless populations. *Journal of Housing Economics*, 35, 69–84. <https://doi.org/10.1016/j.jhe.2017.01.006>
4. Crotty, M., Diamant, N. J., & Edele, M. (2020). The politics of veteran benefits in the twentieth century: A comparative history. Cornell University Press.
5. Dobrotic, I. (2008). Sustav skrbi za branitelje iz Domovinskog rata. *Revija za socijalnu politiku*, 15(1), 57–83. <https://doi.org/10.3935/rsp.v15i1.712>
6. Dolenec, D. (2017). A soldier's state? Veterans and the welfare regime in Croatia. *Anali Hrvatskog politoloskog drustva*, 14(1), 55–77. <https://doi.org/10.20901/an.14.03>

7. Duel, J., Godier-McBard, L., MacLean, M. B., & Fossey, M. (2019). Challenging missions: Vulnerable veterans leaving the armed forces and promising avenues to support them. In *Military veteran reintegration* (pp. 95–134). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815312-3.00006-1>
8. Evans, W. N., Kroeger, S., Palmer, C., & Pohl, E. (2019). Housing and Urban Development—Veterans Affairs Supportive Housing vouchers and veterans' homelessness, 2007–2017. *American Journal of Public Health*, 109(10), 1440–1445. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2019.305231>
9. Evans, W. N., Phillips, D. C., & Ruffini, K. (2021). Policies to reduce and prevent homelessness: What we know and gaps in the research. *Journal of Policy Analysis and Management*, 40(3), 914–963. <https://doi.org/10.1002/pam.22283>
10. Fedyshyn, M. P., & Bezkrivna, A. V. (2025). Suchasnyi stan ipotechnoho kredytuvannya v Ukraini [Current state of mortgage lending in Ukraine]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, (96). <https://doi.org/10.32782/bses.96-28> (in Ukrainian)
11. GOV.UK. (2025). Support for veterans: Op FORTITUDE and the VALOUR strategy. <https://www.gov.uk>
12. Hausman, J. K. (2016). Fiscal policy and economic recovery: The case of the 1936 veterans' bonus. *American Economic Review*, 106(4), 1100–1143. <https://doi.org/10.1257/aer.20130957>
13. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2016). Pytannia zabezpechennia zhytlovoi deiakyykh katehorii osib, yaki zakhyshchaly nezalezhnist, suverenitet ta terytorialnu tsilisnist Ukrainy, a takozh chleniv yikh simei [Issues of housing provision for certain categories of persons who defended the independence, sovereignty and territorial integrity of Ukraine, and members of their families] (Resolution No. 719, October 19). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-2016-п> (in Ukrainian)
14. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2018a). Pytannia zabezpechennia zhytlovoi deiakyykh katehorii osib, yaki braly uchast u boiovykh diiakhy na terytorii inshykh derzhav, a takozh chleniv yikh simei [Issues of housing provision for certain categories of persons who took part in hostilities on the territory of other states] (Resolution No. 214, March 28). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2018-п> (in Ukrainian)
15. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2018b). Pytannia zabezpechennia zhytlovoi vnutrishno peremishchenykh osib, yaki zakhyshchaly nezalezhnist, suverenitet ta terytorialnu tsilisnist Ukrainy [Issues of housing provision for internally displaced persons who defended Ukraine] (Resolution No. 280, April 18). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2018-п> (in Ukrainian)
16. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2022). Deiaki pytannia zabezpechennia PrAT «Ukrainska finansova zhytlova kompanii» dostupnogo ipotechnoho kredytuvannya hromadian Ukrainy [Certain issues of affordable mortgage lending by PrJSC Ukrainian Financial Housing Company] (Resolution No. 856, August 2). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-п> (in Ukrainian)
17. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2023). Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia kompensatsii za znyshcheni obiekty nerukhomoho maina [On approval of the Procedure for compensation for destroyed real estate] (Resolution No. 600, May 30). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-п> (in Ukrainian)
18. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2024). Uriadovi portal: pidsumky vyplaty hroshovoi kompensatsii veteranam z invalidnistiu ta simiam zahybykh [Government portal: results of monetary compensation payments]. <https://www.kmu.gov.ua> (in Ukrainian)
19. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025a). Deiaki pytannia vyplaty hroshovoi kompensatsii osobam, yaki zakhyshchaly nezalezhnist, suverenitet ta terytorialnu tsilisnist Ukrainy, za naim (orendu) nymy zhytlovykh prymyshchen [Certain issues of monetary compensation for rental of residential premises] (Resolution No. 252, March 7). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2025-п> (in Ukrainian)
20. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025b). Deiaki pytannia nadannia derzhavnoi dopomohy za kredytom, zabezpechenym predmetom ipoteky [Certain issues of state assistance for mortgage-secured loans to IDPs] (Resolution No. 998, August 13). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998-2025-п> (in Ukrainian)
21. Kosova, T. D., & Kutsev, O. O. (2025). Mekhanizmy upravlinnia ryzykamy ipotechnoho kredytuvannya klientiv bankiv – fizychnykh osib v umovakh nestabilnosti [Mechanisms of risk management of mortgage lending to individual bank clients under instability]. *Biznes Inform*, (9), 317–331. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-317-331> (in Ukrainian)
22. Lucas, D. S. (2017). The impact of federal homelessness funding on homelessness. *Southern Economic Journal*, 84(2), 548–576. <https://doi.org/10.1002/soej.12231>
23. LUN. (2026). Analitika rynku zhytlovoi nerukhomosti [Residential real estate market analytics]. <https://lun.ua> (in Ukrainian)
24. Ministarstvo prostornoga ureenja, graditeljstva i drhавne imovine Republike Hrvatske. (б. д.). Stambeno zbrinjavanje. <https://mpgi.gov.hr>

25. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2026). Statystyka prohramy pilhovoho ipotechnoho kredytu-vannia «ieOselia» [Statistics of the eOselia subsidized mortgage programme]. <https://me.gov.ua> (in Ukrainian)
26. Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. (2026). Ofitsiyniy vebportal: zhytlove zabezpechennia ta Yedyniy derzhavnyi reiestr veteraniv viiny [Official web portal: housing provision and the Unified State Register of War Veterans]. <https://mva.gov.ua> (in Ukrainian)
27. Montgomery, A. E., Cusack, M., Blonigen, D. M., Gabrielian, S., Marsh, L., & Fargo, J. D. (2016). Factors associated with veterans' access to permanent supportive housing. *Psychiatric Services*, 67(8), 870–877. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201500248>
28. Montgomery, A. E., Hill, L. L., Kane, V., & Culhane, D. P. (2013). Housing chronically homeless veterans: Evaluating the efficacy of a Housing First approach to HUD-VASH. *Journal of Community Psychology*, 41(4), 505–514. <https://doi.org/10.1002/jcop.21554>
29. Nelson, R. E., Chapman, A., Byrne, T., Chaiyakunapruk, N., Suo, Y., Effiong, A., Pettey, W., Gelberg, L., Kertesz, S. G., & Tsai, J. (2024). Cost-effectiveness of temporary financial assistance for veterans experiencing housing instability. *JAMA Network Open*, 7(11), e2443396. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2024.43396>
30. O'Flaherty, B. (2019). Homelessness research: A guide for economists (and friends). *Journal of Housing Economics*, 44, 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.jhe.2019.01.003>
31. Ostrovyyk, D. (2020). Social welfare for Afghan war veterans and families of fallen servicemen in Ukraine in the 1980s. *Eminak*, (3(31)). [https://doi.org/10.33782/eminak2020.3\(31\).445](https://doi.org/10.33782/eminak2020.3(31).445)
32. Peng, Y., Hahn, R. A., Finnie, R. K. C., Cobb, J., Williams, S. P., Fielding, J. E., Johnson, R. L., Montgomery, A. E., Schwartz, A. F., Muntaner, C., Garrison, V. H., Jean-Francois, B., Truman, B. I., & Fullilove, M. T. (2020). Permanent supportive housing with Housing First to reduce homelessness and promote health among homeless populations with disability: A community guide systematic review. *Journal of Public Health Management and Practice*, 26(5), 404–411. <https://doi.org/10.1097/PHH.0000000000001219>
33. Rosenheck, R., Kaspro, W., Frisman, L., & Liu-Mares, W. (2003). Cost-effectiveness of supported housing for homeless persons with mental illness. *Archives of General Psychiatry*, 60(9), 940–951. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.60.9.940>
34. Shevchenko, R. P. (2024). Innovatsiini pidkhody do orhanizatsii sotsialnoho zakhystu veteraniv viiny: mizhnarodnyi dosvid [Innovative approaches to the organization of social protection of war veterans: international experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (3), 184–188. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.184> (in Ukrainian)
35. Shevchenko, R. P. (2025). Udoskonalennia mekhanizmiv publichnoho upravlinnia u sferi sotsialnoho zakhystu veteraniv viiny ta chleniv yikh simei [Improving public administration mechanisms in the field of social protection of war veterans and their families] [PhD dissertation, State University «Kyiv Aviation Institute»]. (in Ukrainian)
36. Tsai, J., & Byrne, T. (2024). Rates and predictors of returns to homelessness among veterans, 2018–2022. *American Journal of Preventive Medicine*, 66(6), 999–1006. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2023.11.013>
37. U.S. Department of Veterans Affairs. (2026). HUD-VASH program. <https://www.va.gov/homeless/hud-vash.asp>
38. U.S. Government Accountability Office. (2026). Veteran homelessness programs (GAO-26-107517). <https://www.gao.gov/products/gao-26-107517>
39. Wood, L., Flatau, P., Seivwright, A., & Wood, N. (2021). Out of the trenches; prevalence of Australian veterans among the homeless population and the implications for public health. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 45(6), 633–636. <https://doi.org/10.1111/1753-6405.13175>